

De toate

Cariera de la poalele Zărandului

Din gara Tirnova-Zărand pornesc adesea pe magistralele de oțel ale patriei vagoane încărcate cu un conținut de culoare ce variază între alb și alb-gălbui până la galben-verzui. Destinația lor? București. Hic și acur sau alte mari centre industriale. Sunt vagoane, garnituri întregi încărcate cu diatomit, o rocă mult solicitată ce se exploatează în zona comunei Tauți și satele aparținătoare, pe teritoriul brazdat de văile afluențe ale Cigherului și anume Valea Bîrzăștii. Valea Neamțului, Valea Minișului și multe altele, toate tributare în mod indirect Crișului Alb.

Intențială pătrundea destul de adinc în rama nord-vestică a actualului masiv muntos al Zărandului. În Neogen și mai precis în Sarmatian, cînd această regiune a trecut prin multiple transformări din cauza crupturilor vulcanice locale și din cauza mișcărilor neotectonice, acumulările de diatomite de aici s-au depus în straturi considerabile, formînd zăcămintele de diatomit ce se exploatează astăzi în câteva cariere după înlăturarea depozitelor cuaternare.

ITINERAR JUDEȚEAN

Diatomitul este o rocă foarte poroasă, sfărâmiată, ușoară și suficient de avidă de apă. Ea s-a format și se mai formează și în zilele noastre în bazinele oceanice și lacustre prin acumularea unor microorganism ce se găsesc din abundență în mediul acvatic sărat sau dulce. La baza formării diatomitului stau diatomele, niște alge microscopice de culori diferite ce alcătuiesc împreună cu alte viețuți de felul acesta planctonul oceanic și al mării — cel ce plutește — principala sursă de hrană a neotonului — cel ce înnoată — și poate nu peste mult timp o bună parte din hrana omului.

Regiunea din care Cigherul și adună apele sale cu un debit foarte scăzut în zilele arșiței din iulie, este un fost golf mic întîndere al Mării Panonice prin care în trecut cre geologice această mare con-

naționale. De la filtrele pentru uleiuri folosite în industria alimentară la cele folosite în industria petrochimică, de la materialele de umplutură din industria farmaceutică la filtrele folosite pentru purificarea apelor reziduale provenite chiar din reacțiile nucleare și pînă la materialele de construcție, iată numai câteva din posibilitățile unde se întrebunțează această banală piatră cu greutate specifică foarte mică și rezistentă pînă la 1000 grade temperatură. Iată la ce servesc diatomele după moarte.

Rezervele de diatomit de pe cuprinsul județului Arad, vin să completeze gama variată a bogățiilor pe care plaiurile arădene prin harnicii săi locuitori le aduc ca prinos în concertul constructorilor de tot felul ce zidesc astăzi România socialistă.

prof. P. MISTOR

„A zecea muză”

Recent, a apărut la Budapesta o interesantă carte intitulată „A zecea muză”. În cele 200 de pagini autorii — Robert Ban, Balint Magyar, Istvan Nemeskürty și Lajos Pancel

evocă momentele cele mai remarcabile din istoria cinematografiei, de la prezentarea primelor imagini mobile ai celei de-a șaptea arte, precum și realizările cinematografului ungare.

Rotarul din Chisindia

In comuna Chisindia din județul nostru este întâlnit un caz foarte rar: un orb practic meseria de rotar. Este vorba despre Teodor Crișan — Dodu, un meseriaș vestit, un rotar cu o mare putere de muncă și finețe.

La vârsta de cinci ani, în urma unui accident, Dodu a rămas fără vedere. După multe peripecii și dureri, îndrăgind mult căruța din curtea părintească, s-a gândit că ar fi bine să facă roți, aceste complicate lemne așezate într-un anumit fel. Așa a trecut, la vârsta de 11 ani, la înghetarea unui mic atelier cînd a făcut prima roată, spre uimirea celor din jur. Au urmat alte roți, alte uimiri și în scurt timp Dodu a devenit cunoscut ca cel mai bun rotar de pe Valea Crișului Alb.

Este demn de remarcat faptul că principalele scule din atelierul său sînt confecționate de el și perfecționate de-a lungul timpului. Măsurătorile le face cu linare gradate prin încrustături.

L-am vizitat nu de mult, cînd l-am găsit executînd o serie de alte lucrări de tâmplărie pentru uzul gospodăresc, reparîndu-i streașina casei, făcînd planuri de recuperare a bucătăriei de vară. A împlinit 36 de ani.

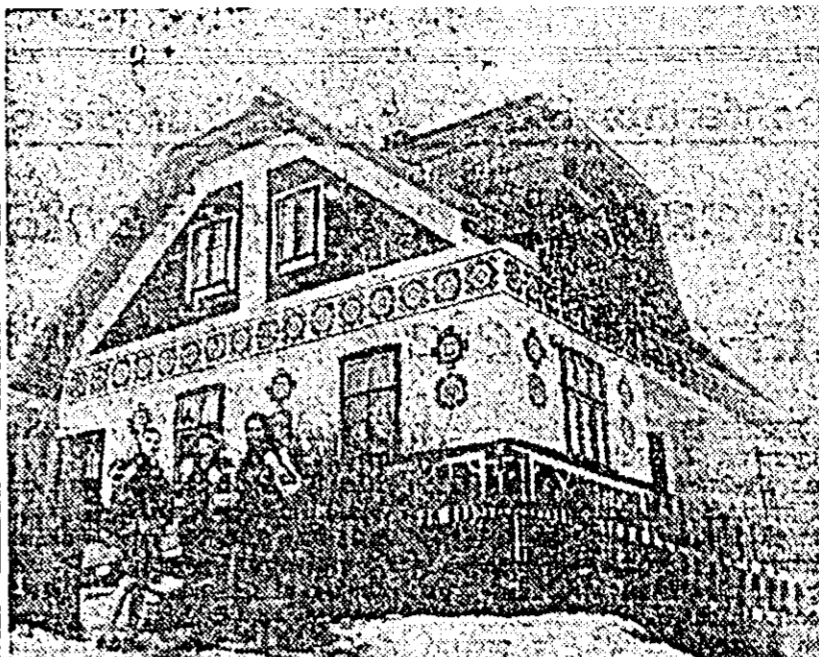
Crișan Teodor, rotarul din Chisindia, vorbește frumos, cursiv și se interesează de tot ce e nou în tehnica de tâmplărie.

VITALIE MUNTEANU

IN FOTO: Rotarul din Chisindia lucrînd.

FRUMUSEȚILE PATRIEI

Casa cu specific național din comuna Clocănești, Județul Suceava.

Peștera Ialomiței

Peștera Ialomiței, săpată, ca aproape toate peșterile, în calcar, e situată în dreapta Ialomiței, în Muntele Bătrîna din masivul Bucagl. Gura ei se află la 20 m deasupra cîmpului și se află în această stîncă tot cu vreo 20 m. În peștera trăiau în această vreme (acum aproximativ 20.000 de ani) urșii caverno-superioară a Ialomiței, cum rezultă din fosele găsite aici. În adevăr, gura peșterii are ceva mai sus de formă de boltă. Peștera însăși e o chele Urșilor se

pot vedea și azi rămășițele unui deosebit de mare ghețar pe o stîncă stîncă de el. Ialomița s-a adîncit în această stîncă tot cu vreo 20 m. În peștera trăiau în această vreme (acum aproximativ 20.000 de ani) urșii caverno-superioară a Ialomiței, cum rezultă din fosele găsite aici. În adevăr, gura peșterii are ceva mai sus de formă de boltă. Peștera însăși e o chele Urșilor se

Știu că?

INTR-O rezervă din Cehoslovacia trăiește o turmă de cerbi albi, unică în lume. În prezent, au mai rămas în viață numai 12 exemplare din aceste animale rare, amenințate și ele să piară, căci din 1966 nu s-a mai născut în rezervă nici un pui complet alb. Primii cerbi albi au fost aduși din Persia cu două secole și jumătate în urmă.

LA UZINELE Karl Zeiss din Oberkochen (RF a Germaniei) s-a construit primul obiectiv pătrat din lume pentru aparate fotografice și microscopice. Acesta este mic și ușor decât obiectivele obișnuite, rotunde, și tot atât de bun. Producția lui în serie nu a început încă, cheltuielile de fabricație fiind încă prea mari.

FIRMA Ford a pus la punct un nou acumulator cu sulf și sodiu care s-a dovedit a fi de 15 ori mai puternic decât acumulatorii anterioare.

IN FRANTA s-a creat un nou tip de accelerator pentru memorarea informațiilor. Cu ajutorul lui, informațiile se pot fixa de cinci ori mai repede decât dacă ar fi memorate de om.

IN FRANTA s-a construit una din cele mai mici baterii electrice din lume. Ea este destinată alimentării cu curent electric a aparatelor pentru hipocuzici (cu uzul slab) și are diametrul de 5 mm și înălțimea de 2,5 mm. Bateria are o durată de funcționare de 30 de ore.

UMOR

— Curaj — stăpine! Doar ești cu mine...

CONSOLARE — În sfîrșit, e gata și paltonul meu! — Vedeți, dacă vi-l terminam anul trecut, acum îl purtați uzat.

— Războiul celor două roze...

FĂRĂ ALUZIE LA VIGILENTĂ — Ce duci, nene, în coșu-ăla? — Nu-ți spui, că p-oarmă vrei și tu un mar...

ACCESIBIL — Frumos ne-a mai vorbit doctorul la ora de educație sanitară! — Despre ce a vorbit? — Nu prea am înțeles. Dar frumos mai vorbea!

ACORD DEPLIN — Ai văzut? E nemaipomenit! Mă privea de parcă las și critică pe neașteptate. — Într-adevăr. Dar și tu îl priveai ca și cum ai fi avut dreptate...

Soția ideală

Walter Davis, în vîrstă de 33 de ani, din Londra, divorțat de cîteva luni, s-a hotărît să se recăsătorească. Dar, ca să ni-merească de astă dată soția ideală, el s-a gândit să recurgă la ajutorul unui ordinator care să-i găsească cea mai bună soluție.

Din cele 30.000 de fișe ale candidaților la căsătorie puse la dispoziția ordinatorului, acesta a ales patru care i se potriveau lui Walter. Prima de pe listă era o oarecare Barbara care cu cîteva luni în urmă se mai numea încă Davis și era soția lui Walter.

— Antrenament la un dans pe zăpadă — elefantul „Kate” de la Statul din Julinec, lângă Varșovia, primește indicații de „regie” de la una din cursantele școlii infanțiale pe lingă circ.

MOZAIC

Cel mai lung prenume

Cel mai lung prenume dat în anul '20 al secolului nostru îl poartă fiica lui Arthur Pepper, lucrător la o spălătorie din Liverpool (Anglia). Inițialele numelor fetiței epuizează toate literele alfabetului. Iată-le: Anna — Bertha — Cecile — Diana — Emily — Fanny — Gertrude — Hypathis — Ines — Jane — Kate — Louise — Maud — Nora — Ophelia —

Prudence — Queens — Rebecca — Sara — Therese — Ulysses — Venus — Wignifred — Xenophon — Yvette — Zeno. Pe scurt — se spune Alfabet Pepper.

Întinericul mărește rezistența plantelor la frig

Oamenii de știință de la Academia de Științe a UR.S.S. au ajuns la concluzia că plantele cărora le place căldura rezistă mai bine la frig în întineric decât la lumină. Ei au studiat rezistența la frig a castraveților și a porumbului. Frunzele de castraveți, de pildă, au rezistat la temperatura de 2°C numai în întineric, la lumină ele au înghețat. După părerea biologilor, cercetările viitoare în această direcție vor permite să se descopere mijloace simple și eficiente de apărare a plantelor cărora le place căldura de scîderile de temperatură de scurtă durată. Este posibil ca în timpul înghețurilor de primăvară și toamnă să fie de ajuns pentru salvarea plantelor ca ele să fie umbrite.

Ciți gemeni se nasc în Cehoslovacia

În Cehoslovacia se nasc în fiecare an un mare număr de gemeni. Astfel, în 1960 s-au născut 2295 de gemeni, dintre care de 760 ori cite doi băieți, de 761 ori — un băiat și o fată — și de 765 de ori — cite două fete. În 1965 au venit pe lume 2330 de gemeni — de 847 de ori cite doi băieți, de 704 ori cite un băiat și o fată și de 779 ori cite două fete.

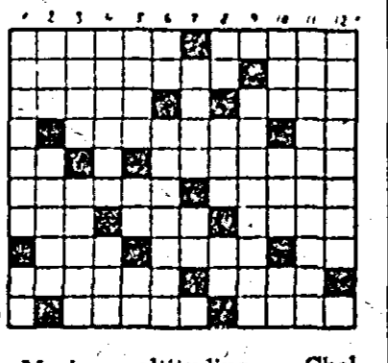
În 1960 s-au născut și tripleți — o dată trei băieți, de cinci ori cite doi băieți și o fată, de două ori cite un băiat și două fete și de patru ori cite patru fete.

În 1965 s-au născut 17 tripleți — de două ori numai băieți, de cinci ori cite doi băieți și o fată, de cinci ori cite un băiat și două fete și de cinci ori numai fete.

Cuștile mercurisiale

Mic și mare

ORIZONTAL: 1. Este înconjurat de mare — Mici moluște gasteropode. 2. Mare poet român, autorul poeziei „Epigoni”. — Un lac mai mic. 3. Gustul mării — Nu-i chiar sîr! 4. Cel mai mare animal terestru — Pronume. 5. Mică ustensilă casnică — Mare peninsula europeană. 6. Mici plesse de ceas — Stă la ușă. 7. În Lipova! — Diviziune de timp — La început datoria! 8. În spirit! — Usturoi (reg.) — Ușier! 9. Mică stea din constelația Vulturul — Se lasă scara. 10. Climatul marilor înălțimi — Mică mare în UR.S.S.

VERTICAL: 1. Sînt tot timpul pe mare — Este mic fa-lă de secol. 2. A iubi (arh.) — Om... mai mic. 3. Imagini de control — O făclie mai mică.

IONEL GEORGESCU

pentru tot

